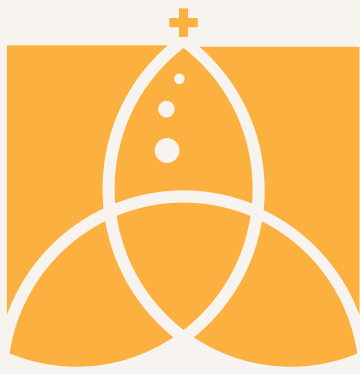

refleks

Menighetsblad for Søreide kirke 4-12. Årgang 41
Med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Flere plasser

Søreide menighetsbarnehage har bortimot doblet kapasiteten i løpet av kort tid.

Side 2-3

Nellys historie

Legene ga Nelly Kroksnes under ett år igjen å leve. Dette er nå ti år siden.

Side 6-7

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Arven fra fortiden

Den genetiske arven etter neandertalerne er nå kartlagt. Resultatene sier mye spennende om oss selv den dag i dag.

Side 10-11

Mange aktiviteter!

Søreide menighet har et omfattende trosopplæringsstilbud til barn og unge.

Side 14-15

Velkommen til Søreide kirke i høst

VESTFOTO

Når jeg tror
jeg har lært Gud å kjenne
- så er Gud alltid større

Når jeg tror
jeg vet hva livet er
- så er livet alltid mer

Kontaktinformasjon side 16 • Kalender side 16

Alltid underveis

«Å reise er å leve» eller noe tilsvarende... stod det skrevet bak på en turistbuss jeg så for en tid siden.

REFLEKSJON AV
HANS JØRGEN MORVIK

Et slagord. Reklame. Men ikke sant. Faktorenes orden er ikke likegyldig i språket. Det er nemlig det motsatte som er sant: At «Å leve er å reise».

Den reisen er du med på uansett. Du trenger ikke sette deg på en buss. Du trenger ikke dra noe sted. Livet er en reise fra fødsel...og minst til død. Mange av oss mener at reisen går enda et stykke lengre; Til oppstandelse. Uansett; Fra start til mål.

Vi er med andre ord alltid underveis. Fra gammelt av markerte kirken dette gjennom arkitektur. Hovedinngangen ledet først inn i «Våpenhuset». Det er ingen garderobe eller venterom. Men et sted der man skal legge fra seg sine våpen. For å markere en grense for verdslig maktbruk. (Det er dette som er grunnlaget for at kirkeasyl fortsatt respekteres) Fra våpenhuset kommer en inn i «Skipet». Selve kirkerommet. At det kalles et skip, skal minne oss om at vi er på reise gjennom livet. I gamle dager var gjerne døpefonten det første man kom til når man trådte inn dit. Dåpen var inngangsritualet i kirken, starten på reisen gjennom livet.

I tradisjonelle kirker har man et rom til. Som regel smalere enn skipet, og gjerne med et trappetrinn eller flere for å komme inn dit. Det rommet heter «Koret». Der står alter og alterring. Det er «Det hellige rommet» - slik en konfirmandbok vi har brukt beskriver det.

På grensen mellom skipet og koret står kisten når vi har begravelse. For å markere at reisen er fullført –

så langt vi kjenner den. Herfra vet bare Gud veien videre.

Å leve er å reise. Ikke alle vet hvor veien går. Ikke alle vet hvor de ønsker seg heller. For min egen del har jeg begynt å se på meg selv som en pilegrim. Og ikke bare når jeg er på pilegrimstur. For hva er det egentlig som definerer en pilegrim? Ikke at man er underveis. For det er vi alle. Men at man har et mål.

Jeg har hørt sagt at det viktigste for en pilegrim er veien. Vandringen. Puls underveis. Det er der man lever. Det er der man ønsker å være. Målet er ikke så viktig.

Jeg kan ikke være mer uenig! Det eneste som teller for en pilegrim er å komme frem! Nå målet! Joda, det kan være kjekt å være underveis. Flotte naturopplevelser. Gode samtaler. Tid til meditasjon og undring. Men man trenger ikke være pilegrim for å oppleve det. Hvis det er dette man er ute etter, kan man gå en hvilken som helst fjelltur. For en pilegrim derimot er det målet som teller. Vissheten om at det kan nås. Der finnes hvile. Der finnes ro for hjerte og sjel.

Å leve er å reise. Du er med, uansett hva du gjør. Men kanskje du kan tenke gjennom hva du selv er når du reiser; Er du mest opptatt av å være underveis – er det kanskje mest riktig å kalle seg turist. Og for all del! Det er fint å være turist – av og til. For livet som helhet derimot, tror jeg det er best å være pilegrim. Ha et mål. Vite veien.

Hvordan finner jeg den? Jeg tror du må starte med å erkjenne at du er underveis. Og at du ikke er aleine på veien. Og så vil jeg anbefale «skipet». Kirkerommet. Gudstjenesten. Der treffer du andre pilegrimer. De kan fortelle deg om målet. Og de kan hjelpe deg på veien. ●

Barneh

Gode nyheter fra menighetsbarnehagen: Kapasiteten skal utvides. Det er kommunen som har bedt Søreide menighetsbarnehage om å skaffe flere plasser, og fra og med i høst vil barnehagen romme inntil 79 barn.

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Refleks nr 4, 2012 utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menigheten. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller på e-post: soreide.menighet@bergen.kirken.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Staben i menigheten.

Kontaktinformasjon: Se side 16

Sentralredaksjon: Kun henvendelser ang. fellesstoff til bladet (side 5-12). All annen kontakt: Se side 16.

Redaktør: Magne Fonn Hafskor
tlf. 55 39 04 40 - eyecu@online.no

Produksjon: Dragefjellet - post@dragefjellet.no
tlf. 55 23 25 47 - Filer over 5 mb: jan.hm@frisurf.no

Trykk: Bodoni

Annonser, fellessider (side 5-12):

Knut Sundt Rosenlund - 906 96 474 - costly@online.no

Annonser, lokalsider: Kontakt lokalredaksjonen.

Stoffdeadline neste nummer:

Mandag 24. september

Utgivelsesdag neste nummer:

Tirsdag 9. oktober

Møtekalender/utgivelsesplan:

Se facebook-gruppen «Informasjon menighetsblader Fana prosti»

ELDRES KIRKESØNDAG

30. september i Søreide kirke: Gudstjenesten kl 11 er for alle (som vanlig) – men etter gudstjenesten, ca. kl 12, er det de eldste i menigheten som inviteres til «kirkecaffe» med god servering og litt underholdning i menighetsalen. Har du en slektning eller nabo som du vil invitere til Eldres kirkedag, så ikke nøl!

Hvis noen trenger skyss, ring Elisabeth Andersen 951 51 968 innen fredag 28.9. eller Solfrid Skodvin 400 67 611

agen bygger ut

AV HANS JØRGEN MORVIK

Dette er 30 flere enn siste år, så kapasiteten blir altså nesten doblet.

- Vi ønsket uansett å utvide til dette antallet plasser for å sikre en forsvarlig drift fremover. Økonomisk sett er det blitt betydelig vanskeligere de siste årene å drive små og mellomstore barnehager, sier barnehagestyrrer Eirik Hjortland.

- Men dette medfører bruk av provisoriske lokaler?

- Det gamle barnehagebygget er dimensjonert for 40 barn. Vi har i tillegg brukt kirkenes ungdomslokale til en ekstra avdeling de to siste årene, og må også nå ta i bruk midlertidige løsninger for å øke kapasiteten såpass kraftig.

Planer om ny barnehage

Det har lenge vært klart at menigheten skal bygge helt ny barnehage på andre siden av Steinsvikveien med plass til ca 80 barn. Men her har prosessen med planer og tillatelser tatt mye lengre tid enn opprinnelig forutsatt.

- Derfor er vi kommet i tidsnød, og må sette opp en provisorisk brakkebarnehage på kirketomten for å møte behovet, forteller Eirik Hjortland.

Ting tar tid ...

- Men den er heller ikke ferdig til starten av barnehageåret?

- Nei, dessverre har det tatt for lang tid med papirarbeidet for denne også.

Men tomten er planert, og når REFLEKS

havner i postkassene vil det stå et bygg her.

- Selvsagt er ikke dette en ønsket situasjon. Vi måtte starte opp de nye avdelingene i Menighetssalen i kirken. Dette er slitsomt både for ansatte og brukere – både av kirken og barnehagen. Men vi er i det minste heldige som kan finne slike løsninger, mener barnehagestyrreren.

Alt på stell om to år

- Og når står den helt nye barnehagen ferdig?

- Det positive med dette er at det bygget dermed må fremskyndes i prosessen. Provisoriet vi bygger nå får bare stå i to år. Da må den nye barnehagen stå ferdig. Og det gleder vi oss til alle sammen, sier barnehagestyrrer Eirik Hjortland. ●

Hvordan skal gudstjenestene i Søreide kirke være?

Åpent menighets- møte om ny lokal gudstjenesteordning.

Søreide menighet holder søndag 16. september et menighetsmøte like etter dagens gudstjeneste. Møtet skal vedta gudstjenestens lokale form. Et godt grunnlag er lagt i prosesser og ulike utprøvinger som

har pågått en tid, men 16. september kan alle kirkemedlemmer være med og bestemme sluttresultatet av denne prosessen. Vi vil oppfordre til deltagelse!

I nesten to tusen år har den kristne gudstjenesten vært feiret - og i vårt eget land i mer enn tusen år. Hele denne tiden har gudstjenesten hatt en felles grunnstruktur, med Or-

dets del og Nattverdens del som hovedelementer, og med søndagen som dagen for feiring av Kristi oppstandelse og nærvær. Mye annet som vi opplever som viktig i gudstjenesten, har variert med tid og sted, og arter seg forskjellig også i dag.

Samtidig har kirkesamfunnene nærmet seg hverandre, ikke minst ved at menighets-

lemmenes rolle i gudstjenestelivet er styrket.

Alt som skjer i gudstjenesten, er preget av at vi er sammen for Guds ansikt. Derfor avsluttes gudstjenesten med den urgamle aronittiske velsignelsen: «Herren velsigne deg og bevare deg. Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred» (4 MOS 6,24-26). ●

**Jubilate er åpent for nye
medlemmer! Koret har 20-25 aktive
sangere, stort sett i alderen 40+.**

AV HANS JØRGEN MORVIK

- Men vi har plass til mange flere, sier den alltid entusiastiske dirigent, Per Eriksen. Han og organist Eli Johanne Rønnekleiv deler på det musikalske ansvaret for koret.
- Det er lagt opp til et artig program i høst.

Vi skal øve inn Erik Bye-sanger, og ha konsert 4. oktober sammen med Bergen Music Corps. Dessuten skal vi som vanlig synge på et par gudstjenester i Søreide kirke.

Jubilate over annenhver mandag fra kl. 19.30 i kirken. Den første øvelsen som er aktuell for nye medlemmer er mandag 27. au-

gust. (Og annenhver mandag deretter) Koret øver også lørdag 8. september.

- Kan hvem som helst komme med den stemmen de har?

- Absolutt! De aller fleste kan synge. Men ikke alle vet at de kan! Og det skader uansett ikke å prøve. ●

Menighetskveld: «SNAKK SANT OM LIVET»

Martin Elholm kåserer på åpen menighetskveld i menighetsalen tirsdag 11. september kl. 19.30. Elholm var sivilarbeider i kirken hos oss i en periode for mange år siden, og har også arbeidet som diakon i Skjold kirke.

Mange kjenner ham også som forfatter, maler, livskunstner og medmenneske. Mulighet for samtale – og kveldsmat etterpå. *Hjertelig velkommen!* ●

Kulturkalender

Fana kirke, søndag
9. september kl. 19.00:
Orgelkonsert med Marco
Aurélio Lisch (Brasil)
Billetter kr 100.

Bønes kirke tirsdag 18.
september kl. 19.30:
Kulturkveld om Fredrik
Konow Lunds boligarki-
tektur på Kråkenes.

Storetveit kirke lørdag
22. sept. kl. 17.30: Jubi-
leumskonsert med Agape.

Fana kyrkje lørdag 29. sept.
kl. 17: Jubileumskonsert
med Fana kyrkjekor og
Fana kammerorester

Birkeland kirke søndag
30. sept.: Diakoniens dag.
Preken v. biskop emeritus
Olav Skjevesland m.m.

Søreide kirke torsdag
4. oktober kl. 20.00:
Bergen Musik Corps og
koret Jubilate hyller Erik
Bye i ord og toner. Fri
entré, kollekt.

Bønes kirke tirsdag 23.
oktober kl. 19.30: Kultur-

kveld med pastor Egil
Svartdahl. Tema: «Den
gode samtalen».
Pris kr. 100,-

Slettebakken, lørdag
3. november: «Menighe-
tens dag», med mange
aktiviteter inne og ute.

Folkekirken vår består!

I 2014 er det 200-årsjubileum for grunnloven. 200 år er mange dager. Vårt samfunn er kraftig forandret fra den gang til nå.

REFLEKSJON AV
PROST PER
BARSNES

Grunnloven har også tidligere blitt endret og «ført ajour» i forhold til endrede holdninger i samfunnet. I 1814 var for eksempel jøder diskriminert og ute-
stengt fra riket, noe Henrik Wergeland i sin tid kjempet intenst for å endre, og lyktes med til sist.

Norge er i dag et pluralistisk samfunn, hvor ulike livssyn lever side om side. Religionsfrihet er en viktig menneskerett, og det stilles i dag krav til at Staten likestiller de ulike livssyn og trossamfunn, stimulerer til at de gjensidig respekterer hverandre, og gjør sitt til at de som borgere av Norge lever fredfullt sammen. Likestillingen kommer også til uttrykk ved at alle tros- og livssynssamfunn får det samme kronebeløp i tilskudd fra Staten per medlem som Den norske kirke får. Denne ordningen ble innført før grunnlovsendringen den 21.05.2012.

En annen viktig side ved religi-

onsfriheten er at tros- og livssynssamfunn har selvvråderett. Utnevning av biskoper og proster vil heretter skje i regi av Kirken selv, ikke av regjeringen i statsråd. Det såkalte tverrpolitiske kirkeforliket i Stortinget som førte til grunnlovsendringen har derfor sterk støtte både i Den norske kirke og i de andre kirkesamfunn i Norge. I tråd med likestillingen er «den evangelisk lutherske kirke» strøket i §2, der det heter: «Værdigrundlaget forbliver vor kristne og humanistiske Arv. Denne Grundlov skal sikre Demokrati, Retsstat og Menneskerettighetene». Forbliver er et viktig ord som understreker at grunnlovsendringen ikke representerer en endring i det verdifundament Norge som stat fortsatt skal bygges på.

Som landsdekkende folkekirke har Den norske kirke tatt ansvar for at alle nordmenn, hvor de enn bor, i sentrale strøk eller langt utenfor allfarvei, alltid har hatt kirkelig betjening tilgjengelig. Her skiller statskirken seg fra de andre kirkesamfunn, som i sin frihet ikke tar slike hensyn når det gjelder hvor de skal virke. Her

gjelder det å være på vakt. Den norske kirke skal fortsatt være en landsdekkende folkekirke, men det sier seg selv at trang økonomi kan sette en slik målsetting under press.

Nettopp for å ivareta at Den norske kirke skal være landsdekkende, får Den norske kirke som folkekirke derfor fortsatt en særstilling i grunnloven i forhold til andre kirke- og livssynssamfunn. I den nye §16 står det eksplisitt: «Alle Indvaanere af Riget have fri Religionsutøvelse. Den norske kirke, en evangelist-luthersk kirke, forbliver Norges Folkekirke og understøttes som saadan af Staten. Nærmere Bestemmelser om dens Ordning fastsættes ved Lov. Alle Tros- og Livssynssamfund skal understøttes paa lig Linje».

I praksis vil den menige mann og kvinne ikke merke noen forskjell. Selv om forholdet mellom stat og kirke er endret ved at vi har fått en konfesjonsfri stat, så er vår landsdekkende folkekirke fortsatt en form for statskirke, der det økonomiske ansvar for kirkens virksomhet også i fremtiden deles av stat og kommune. ●

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

Husk på dåpsbarna!

Gode bøker og god musikk får du hos

Bok & Media Vestbok

Vetrlidsallmenningen 1
tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no
www.vestbok.no

Mellom hvert menighetsblad...
følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.

E-post:
sylvi@fanaposten.no

Vil du bli frivillig medarbeider på Kirkens SOS?

Innføringskurs for nye frivillige medarbeidere på telefon eller SOS-chat begynner i september!

Vi trenger mennesker som vil prate med medmennesker som har det vanskelig. Oppgaven din er å lytte og tenke høyt sammen med den som tar kontakt. Du skal ikke gi råd eller løse den andre sine problem.

Du får innføringskurs, veiledning og videre faglig oppfølging så lenge du er med i tjenesten. Vanlig vaktturnus er ca. hver 12. dag, tilpasset din hverdag. Kirkens SOS er en døgnåpen krisetjeneste, tilgjengelig via telefon, SOS-melding og SOS-chat.

Du må være mellom 20 og 80 år, og du må ha avstand til egne kriser. Innføringskurs starter 24. september. Kurset er gratis og omfatter undervisning om samtalemetodikk og krisehåndtering.

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin, tlf 55 32 58 45/ mob 941 83 654
Epost: bjorgvin@kirkens-sos.no • Se www.kirkens-sos.no/bjorgvin form mer info.

 Kirkens SOS

Nelly Kroksnes (75):

Mirakelkvinnen

Da Nelly Kroksnes fikk diagnostisert eggstokkreft i fjerde stadium, ga legene henne 6-10 måneder igjen å leve. Ti år senere er alle spor etter kreften borte.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

– Jeg trodde at jeg skulle dø, for legene sa det jo. Men jeg følte det aldri slik, sier Nelly Kroksnes, som er en av åtte tidligere pasienter som forteller historien sin i en ny bok skrevet av forskere ved Universitetet i Tromsø.

Navnet Nelly Kroksnes skulle være godt kjent blant leserne av menighetsbladene i Fana. Da hun ble førtidspensjonert våren 2002, hadde hun bak seg 12 år som journalist i Fanaposten. Hennes blide åsyn var i denne perioden nærmest allestedsnærværende i bydelen. Men begynnelsen på hennes pensjonisttilværelse ble langt fra noen dans på roser.

– Samme høst som jeg sluttet i jobben, ble yngstebroren min syk og døde av hjernekreft, forteller hun.

– Det var fælt. Vi hadde et nært forhold, og delte interessen for litteratur og musikk.

Samtidig begynte hun selv å kjenne at noe var galt. Hun ble lett svimmel, og fikk en merkelig mage. Da hennes eldste barnebarn skulle konfirmeres, merket hun at kjolen strammet over magen.

Gikk til privatklinikk

– Fastlegen var på ferie. Da han kom hjem, var jeg blitt ordentlig dårlig. Jeg klarte ikke å spise, og ble tynn som bare det. Men magen vokste.

Hun antok selv at det var en vanncyste. Legen anbefalte henne å bestille time til ultralyd. Ventetiden var på et halvt år.

– Da gikk jeg til privatklinikken Omnia på Danmarks plass. Der traff jeg en eldre gynekolog med bakgrunn fra Haukeland sykehus. Han tok meg på alvor, og fikk meg innlagt på Kvinneklinikken. Hadde jeg fulgt fastlegens råd, ville jeg nok ikke levd i dag.

På Kvinneklinikken fikk Kroksnes slått fast at hun hadde eggstokkreft. En uke etter at hun kontaktet Omnia, ble hun lagt inn for operasjon.

– Etter operasjonen spurte jeg kirurgen om han hadde fått fjernet det meste. «Vi kan snakke om det i morgen» var det korte svaret.

Fikk dødsdommen

Operasjonen hadde avdekket at hun hadde spredning til lungene. Sykdommen var kommet for langt, og hun ble bare åpnet og lukket igjen.

– Dagen etter fikk jeg snakke med en annen lege. «Er det dødsdommen du gir meg?» spurte jeg. «Du har liten og ingen sjanse til å bli frisk, men vi prøver om cellegift kan hjelpe noe», svarte han, og ga meg 6-10 måneder igjen å leve.

– Forberedte du deg på å dø?

– Ja, men jeg følte aldri at jeg skulle dø. Men jeg trodde det, for de sa det jo. Jeg husker godt hva jeg sa til legen, selv om det nå er ti år siden. «Livet mitt har vært godt», sa jeg. «Jeg har opplevd mye, fått brukt evnene mine, har familie som jeg er glad i og jeg er ikke redd».

– Hva svarte legen til det?

– Han sa at en slik filosofi var den beste hjelpen jeg kunne ha.

Magnetterapi og misteltein

Hjemme hadde jungeltelegrafene gått mens hun var innlagt. Mange engasjerte seg for henne, og hun fikk råd om alt fra styrkedrikker til alternative behandlere. Et av rådene var å kontakte Bergen Magnetterapi, en klinikk lokalisert i Åsane.

– Min datter, Ine, hadde hørt om en mann som ble frisk der, forteller hun.

– Så jeg var så vidt ute av sykehuset før vi dro av gårde.

På magnetklinikken ble hun tatt godt imot av behandleren, som også eier og driver firmaet. Han fortalte at han ikke kunne behandle sykdommen, men han kunne hjelpe henne med å få immunforsvaret opp og gå igjen. Hun tok behandling der tre ganger ukentlig, ved siden av at hun fikk resept på misteltein fra en lege som også praktiserer naturmedisin.

Svulsten borte

– Jeg reagerte sterkt på den første sprøyten med misteltein. Legen sa at det var et godt tegn, siden det betydde at medisinen virket. Den gode kampen var i gang.

Denne høsten tok hun også hele tre cellegiftkurer. Det hadde vært en utmattende

tid, men hun begynte nå å føle seg bedre. I slutten av november 2002 ble hun så innlagt på Haukeland sykehus for ny undersøkelse. Det viste seg da at svulsten var så godt som borte, og at det dermed var mulig å operere. Julen det året ble bedre enn hun kunne håpet på, og like over nyttår ble hun innlagt for å operere bort det som var igjen av svulsten.

Flyttet til Åsane

– Så var jeg plutselig frisk, sier hun.

– Jeg vet ikke hvordan det gikk til, men det må ha vært en kombinasjon av cellegiften, magnetbenken og mistelteinen.

Sykdommen hadde brakt familien hennes tett sammen, og senere samme året flyttet hun og mannen inn i tomannsbolig i Åsane sammen med datteren, svigersønnen og sønnen deres.

– Alle de gode naboene våre i Ulsmågåsen var borte, så det var ikke lenger noen grunn til å bli boende der, forteller hun.

– Så ble din mann syk?

– Jeg vil ikke si det slik. Men gjennom flere år ble han sakte men sikkert mer dårlig til beins. Han hadde løsemiddelskade, men døde av kreft.

Døde på påskeaften

Mannen hennes hadde nok hatt kreft lenge, men det ble oppdaget først da han trakk en visdomstann. Da gikk det fort.

– Knut døde på påskeaften i fjor, sier hun stille.

En tåre trille nedover kinnet.

– Det er godt at vi mennesker ikke vet alt som skal skje.

– Har du gjort deg noen tanker om det åndelige oppe i alt det du har vært gjennom?

– Jeg har alltid vært et veldig religiøs menneske. Helt siden jeg var liten har jeg sett en mening i alt som skjer.

Eldre lesere husker kanskje faren til Nelly Kroksnes. Han het Cornelius Josef Corneliusen (1888-1972), og var aktiv i arbeiderbevegelsen i Bergen.

Fritenker

– Min far var syndikalist, og stod utenfor partisystemet. Jeg husker at han hadde

VAR DØDSSYK: – Livet har ikke forandret seg, men det er blitt mye dypere. Jeg har fått mer trygghet i meg selv, sier Nelly Kroksnes, som legene bare ga få måneder igjen å leve – for ti år siden.

mange innlegg i en avis som het Arbetet. Min mor kalte ham bare for Nel, det er derfor jeg fikk navnet Nelly. Da jeg var liten, pleide jeg å presentere meg som Nellekine.

Hun smiler, fortaper seg et øyeblikk i minnene.

– Han omtalte seg selv som fritenker.

– **Det har du arvet?**

– Ja. Men jeg er likevel en kristen. Jeg tror på en høyere mening med det hele, at det finnes krefter i tilværelsen.

Ble bønnhørt

Hun ser opp i taket.

– Det var en morgen i fjor vinter, da min mann var syk. Vi hadde strevd lenge med å få kontakt med legene, og hadde til slutt fått en time på sykehuset. Min datter skulle kjøre oss. Da vi kom opp i veien, viste det seg at bilen hadde punktert. Da foldet jeg hendene og ba en bønn.

I samme øyeblikk kom naboen hennes kjørende forbi, og tilbød seg å hjelpe.

– Han skrudde av hjulet, og lånte oss stepphjulet sitt, slik at vi nådde frem til Hau-

keland til avtalt tid. Det var et viktig møte, og vi hadde strevd med å få hjelp.

«Nå reiser du»

– **Hvordan tok dere farvel?**

– Det var veldig pent. Stille. Aldeles nydelig. Han hadde hatt det så vondt så lenge, men hadde nå fått god hjelp fra smerteteamet. Han beholdt sin klare forstand til det siste.

Hun snakker langsomt, og øynene blir våte igjen.

– Knut kunne ikke lenger snakke, men skrev lenge. De tre siste døgnene bodde Ine og jeg på Haukeland. Langfredag var han veldig bevisst. På påskeaften var han roligere. Vi kunne se at han ikke hadde det vondt. Han fulgte oss med øynene og trykket oss i hendene. Jeg og Ine stod på hver vår side av sengen og snakket til han. «Nå reiser du» sa jeg.

Tror på noe mer

Hun tørker en tåre.

– Det var godt at han fikk dø, sier hun.

– Jeg tror på en styrelse både i denne ver-

«Alternative veier: Pasienter med eksepsjonelle sykdomsforløp» er skrevet av Tove Kruse og Anita Salamonsen, og ble utgitt av Gyldendal forlag nå i august.

FAKTA: Eksepsjonelle sykdomsforløp

- «Alternative veier» presenterer viktige veier til ny kunnskap om alternativ og komplementær behandling.
- Nelly Kroksnes og syv andre tidligere pasienter med alvorlige diagnoser forteller her om sine gode sykdomsforløp knyttet til bruk av alternativ behandling.
- Felles for de åtte er at de har registrert sine erfaringer i Register for eksepsjonelle sykdomsforløp (RESF) ved Universitetet i Tromsø.
- Boken gir innblikk i erfaringene og kunnskapen som disse åtte pasientene har tilegnet seg.
- Boken inneholder også ny forskning på norske og danske pasienters eksepsjonelt gode sykdomsforløp.
- Et eget kapittel inneholder innspill og refleksjoner rundt pasienters bruk av og erfaringer med alternativ behandling.
- Mer informasjon: www.gyldendal.no

PÅ CRUISE: – Knut hadde så fint smil, sier Nelly Kroksnes. Bildet ble tatt på et cruise fra Italia til Tyrkia våren 2007. – Det var noe av det flotteste jeg har vært med på. FOTO: PRIVAT

den og i andre dimensjoner. Vi mennesker skal ikke vite alt, det er nok ikke meningen. Men det finnes nok mye mer.

– **Tror du at dere vil treffes igjen?**

– Ja. Jeg går ikke og tenker på det, men jeg kan merke et nærvær. I bokhyllen har jeg et bilde fra et cruise vi var på. Om kvelden ser jeg på det, og forteller ham hva jeg har gjort. Da er det som om ansiktsuttrykket hans på bildet forandrer seg. Han lyser liksom opp. ●

– Jeg har 4000 barn

Etter å ha vært fengslet og torturert for sin kristne tro, ble Genet Loulseged hjulpet til Norge. I dag driver hun en omfattende virksomhet for fattige og foreldreløse barn i hjemlandet Etiopia.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

– Noen misjonærer visste om min situasjon, og hjalp meg til å få et studieopphold ved Universitetet i Oslo, forteller Loulseged.

Dette var sommeren 1984. Genet, som den gangen var 25 år, hadde vært utsatt for fengsling og tortur på grunn av sin kristne tro.

– Kristendom var forbudt under den daværende kommunistiske regjeringen. Vi ble tvunget til å verve oss i deres politiske organisasjon, men jeg nektet.

Hun ble da arrestert, og satt fengslet i to måneder. «Fengselet» var en nedlagt garasje. Her satt hun sammen med flere andre fanger, uten nok klær og med minimalt av mat.

– Visste foreldrene dine hvor du var?

– Ja, nesten hele min familie var arrestert, og min eldste bror ble drept.

Hun blir stille. Det kommer noen tårer, og hun snur seg vekk.

– Du ble slått?

– Ja med stokk og spiker.

– Du var bare 25 år. Var du redd?

– Ja, jeg var redd hele tiden. Jeg visste at folk ble drept. Men jeg ba til Gud, og Han hjalp meg.

22. juli 2011

I fjor var hun i Oslo da bomben ble sprengt i

regjeringsbygget. Da kom tankene tilbake.

– Det var sjokkerende å oppleve dette i freidige Norge. Først trodde jeg det var et jordskjelv. Folk rundt meg ramlet overende, og jeg så vinduer bli knust. Jeg hørte sirener, og folk løp forvirret rundt. «*Nå skjer det som jeg rømte fra*» tenkte jeg.

Da hun kom til Norge i 1984, fikk hun både oppholdstillatelse og plass på bibelskole. Senere fortsatte hun med studier på BI i Oslo, og ble bedriftsøkonom.

– Så du ble værende i Norge?

– Ja. Jeg begynte å jobbe hos forskjellige firma som tolk og regnskapsfører.

500 kroner i startkapital

Arbeidet med den nye organisasjonen begynte etter at Genet Loulseged, for første gang på ti år, reiste hjem for å besøke sin familie. Dette var i 1994, etter at kommunistregimet var falt.

– Min far var alvorlig syk, og døde en uke etter at jeg kom. Jeg ble værende en stund, og så med egne øyne hvordan situasjonen var. Folk fra min generasjon var uten jobb, det var mye fattigdom og barna savnet skolegang.

Hun sendte derfor et brev til sine tidligere klassekamerater i Norge, som svarte med å sende henne 500 kroner. Det ble startkapita-

Fakta om Etiopia

- BNP per innbygger: 350 USD
- Barnedødelighet per 1000: 104
- Hiv-smittede, 15-49 år: ca. 1,4 prosent
- Barn i skolen: 83,5 prosent
- Analfabeter 15-24 år: 70,2 prosent

KILDE: NORAD.NO

len for New Life Community, der Genet Loulseged er daglig leder.

Skoler og barnehjem

– Det begynte med en utendørs skole, der jeg fikk med meg mine barndomsvenner som lærere. Hele organisasjonen er bygget opp fra ingenting, forteller hun.

Tilbake i Norge fikk hun vist egne videoopptak på lokaltv i Oslo. Mange ble rørt av det de så, og tok kontakt for å støtte henne. Dette ble opptakten til New Life Community, og selskapet ble registrert i Brønnøysund. I dag driver de blant annet elleve skoler, seks yrkesskoler, gymnas, fire helsestasjoner og barnehjem for foreldreløse barn. Mange barn mistet sine foreldre i krigen mellom Eti-

FREMTIDSHÅP: – Jeg håper på en lysere fremtid for Etiopia når vi får utdannet flere folk, sier Genet Loulseged.

STORT BEHOV: Mer enn 100.000 barn (under) bor på gaten i Addis Abeba. Organisasjoner som NLC møter enorme oppgaver. FOTO: OLAV ASPHOLT

opia og Eritrea (1998-2000). I tillegg dør mange voksne av aids-relaterte sykdommer. Forventet levealder i Etiopia er 45 år.

Mistet Norad-støtte

– Vi hjelper mange familier på helsestasjonene våre, og vi har også fått bygget en vannpost med rent vann, sier hun.

Organisasjonen jobber nå i tre av landets regioner, men sliter økonomisk etter at Norad kuttet sin støtte.

– Vi hadde en avtale med Norad på seks år, der de årlig støttet oss med 900.000 kroner. Denne avtalen gikk ut i 2010. Men vi jobber med å få på plass en ny avtale.

En etiopisk årslønn ligger rundt kr 20.000 om du har høyere utdanning, halvparten

Nei til ytterligere Norad-støtte

– NCL-søknadene ble vurdert som svakere enn mange av konkurrentenes.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Dette sier sier underdirektør Gunvor W. Skancke i Norads avdeling for sivilt samfunn. New Life Community fikk 2,7 millioner kroner i tilskudd fra Norad i årene 2008-2010. Støtten gikk via Global Aid Network. I 2010 sa Norad at dette ville være det siste året med økonomisk støtte, men NLC søkte likevel i 2011 og fikk avslag.

– Konkurransen om midler til frivillige organisasjoner er stor, understreker

Gunvor W. Skancke.

– NLC driver i dag et omfattende arbeid i tre regioner, der Norad-midlene har vært viktige for å sikre kontinuiteten. Er det ikke uheldig å vinge klippe en organisasjon som dere selv har vært med å bygge opp?

– Det er nettopp den økonomiske bærekraften i innsatsen som har vært tema i dialogen mellom Norad og NLC, forklarer hun.

Bistandsmidler skal kun

ha en begrenset varighet, og Norad er opptatt av å utfordre organisasjonene på å finne flere økonomiske bein for sin virksomhet.

– Vi gir tilskudd til prosjekter, ikke til oppbygging av organisasjoner i seg selv.

– Er det gjort noen utredning på hva uteblivelsen av Norad-midler vil bety for NLC?

– Nei, men jeg antar at NLC har gjort slike beregninger selv, sier underdirektør Gunvor W. Skancke.

Fakta: New Life Community (NLC)

- NLC driver en omfattende virksomhet med blant annet barnehager og skoler for 4.500 fattige/foreldreløse barn.

- Organisasjonen har drevet integrerte barne- og kvinneprosjekter siden 1995 i Addis Abeba og fra 1999 i Akaki. I dag har organisasjonen vel 130 faste ansatte. Leder er Genet Loulseged.

- NLC Ethiopia har fått støtte fra Redd Barna og Kirkens Nødhjelp i Etiopia samt den norske og nederlandske ambassaden i Etiopia til bygging av infrastruktur og egen kapasitet.

- Du kan støtte arbeidet ved å sette penger inn på NLCs gavekonto 1644.28.14388.

- Mer informasjon: www.newlifecommunityethiopia.org og www.newlifecommunity.no

dersom ikke. Da sier det seg selv at Norad-midlene betalte lønnen for mange viktige medarbeidere.

Mikrofinans

Dersom de ikke får en ny avtale, håper organisasjonen å få inn penger fra firmaer.

– Vi har opprettet en ordning, der bedrifter kan forplikte seg til å gi oss 10.000 kroner årlig, opplyser Loulseged.

En viktig del av organisasjonens arbeid er såkalt mikrofinans, der de låner ut penger til oppstart av egen virksomhet. New Life Community samarbeider her med Degaf mikrobank, som har en rekke prosjekter rettet mot mishandlede kvinner og forebyggende arbeid mot hiv/aids og omskjæring av jenter.

– De fleste låntagerne er fattige kvinner. Jeg begynte for ti år siden med å låne ut penger til noen få kvinner. I dag har 3500 kvinner klart å starte egen virksomhet gjennom mikrofinans.

Familien først

Nøkkelen til denne suksessen har vært å låne ut til kvinner.

– Vi låner ut til menn også, men prioriterer kvinnene. Etiopiske kvinner har vært undertrykket. Når kvinnene får lån, rykker de opp

til toppsjef for familien, og prioriterer å bruke pengene til alles beste.

– Gjør ikke menn det?

– Ikke på samme måte som kvinnene. Jeg har sett mange eksempler på hvordan de har klart å bygge vannposter, få bedre boforhold og gi barna bedre kosthold.

– Hva sier far når mor får mikrolån?

– Det kan bli konflikter. Men kvinnene blir sterkere og sterkere, og vi ser resultatene.

Indre tilfredsstillelse

– Du har nå vært motoren i New Life Community siden oppstarten i 1994. Hva får deg til å gjøre dette?

– Jeg får en indre tilfredsstillelse når jeg ser elevene, som vi engang underviste på steiner i bambushus, gå ut av universitet og høyskole med gode eksamener. Det samme gjelder mikrofinans, der jeg ser hvordan dette forandrer livet for mange familier. Jeg sier til meg selv at jeg gir mitt liv for hele samfunnet.

– Har du barn selv?

– Jeg har 4000 barn. Min visjon er mitt barn. Det er fint å være sammen med ditt barn, passe på hva det spiser og hvilke klær det går i. Jeg føler det ansvaret hele tiden, og bruker all min tid på organisasjonen.

Hun smiler bredt.

– Det føles ikke som noe offer. ●

Neandertaler- genomet kartlagt

Hvem var neandertalerne, dette istidsfolket, som på en måte var oss - og likevel noe helt annet?

AV MAGNE FONN HAFSKOR

En del av svaret fikk vi i mai 2010. Det tyske Max Planck-instituttet for evolusjonær antropologi (EVA) kunne da, etter fire år med nitid arbeid, endelig publisere neandertalernes genom. Resultatet viste at vi fortsatt bærer med oss rundt fire prosent av denne utdøde menneskearten sitt genmateriale.

De navngjetne

Kanskje det er dette folket vi møter i Første Mosebok: «*Det var kjemper på jorden i de dager, og siden også. For gudesønnene gikk inn til menneskedøtrene, som fødte dem barn. Dette er de mektige fra eldgammel tid, de navngjetne*» (1. MOS. 6:4).

For navngjetne må de ha vært, disse kortvokste tungvekterne som moderne mennesker først ble kjent med da vi kom til

Arven etter

Midtøsten og Europa for rundt 60.000 år siden. Evolusjonært skilte vi lag med dem i Afrika allerede for mer enn 600.000 år siden. Da våre nærmeste forfedre møtte dem igjen, var de godt tilpasset den siste istidens harde klimatiske forhold, med kraftig beinbygning og robuste kropp. De var likevel langt mer avanserte enn våre populære forestillinger og mytologi (troll, kjemper, giganter, kykloper) vil ha oss til å tro.

Neandertalerens halskjede

I boken «*The Neanderthal's Necklace: In Se-*

HULEBOER: Mange turister ønsker å se Denisovahulen i Sibir, der beinfragmentene etter de mystiske denisovanerne ble funnet.

(Foto: Nikolay Chuvaev)

arch of the First Thinkers» (Wiley, 2002) tar den spanske paleoantropologen Juan Luis Arsuaga oss med på en reise tilbake til neandertalernes Europa. Han introduserer oss for et folk som hadde språk (de hadde sannsynligvis problemer med konsonantene k og g), kjente til ilden, laget vakre steinredskaper, spilte enkle melodier på beinfløyter og gravla sine døde sammen med blomster og urter. I franske huler er det funnet fargekrittliggende brunsteiner som kanskje ble brukt til dekorativ kroppsmaling og gjennomborede dyretenner som en gang har vært et halsbånd rundt nakken på en av datidens skjønnheter.

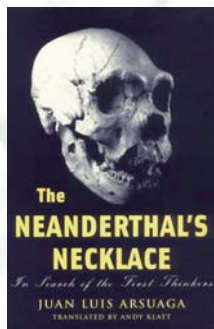
Detektivhistorie

På jakt lot dette istidsfolket seg ledsage av en trofast firbent venn. Forskning tyder nemlig på at menneskets beste venn skilte lag med ulvegenene i en neandertalerleir for rundt 100.000 år siden. Jaktredskapene var trespyd og flintøkser, men ikke pil og bue.

SLEKTNING ELLER IKKE - DET ER SPØRSMÅLET: Svante Pääbo ved Max Planck-instituttet i Leipzig ledet arbeidet med å kartlegge neandertalernes genom. Her poserer han med et rekonstruert kranium fra en neandertaler. FOTO: FRANK VINKEN

istidsfolket

KULTURMENNESKER: Juan Luis Arsuaga forteller blant annet om funnet av et neandertalhalsbånd. Og hva er kjennetegnet på folk som liker å pynte seg? De har kultur.

Dette betød at de ofte gikk i nærkamp med byttedyrene, og da var det nok ikke alltid neandertalerne som gikk seirende ut. Moderne mennesker brakte ny teknologi inn i områdene deres, og funn tyder på at de handlet fiskekroker, harpuner og synåler (laget av bein) hos de nyankomne. Nå viser det seg altså at vi utvekslet mer enn enkle redskaper med dem. Å lese om dette er som å følge med i en spennende detektivhistorie, der det stadig legges frem nye beviser og funn. Oppdateringene finner du på hjemmesiden til Max Planck-instituttets avdeling for evolusjonær antropologi - med den passende nettadressen www.eva.mpg.de.

X-kvinnen

Det siste året har dette nettstedet skrevet mye om funnet av nok en spennende puslebit fra menneskehetens historie. Denne gangen handler det om den mystiske X-kvinnen, som verken var neandertaler eller

moderne menneske. Derimot representerer hun en hittil ukjent menneskerase som har fått navnet denisovanere (etter funnstedet). X står for ukjent, og er i så måte et veldig bra navn på denne siste oppdagelsen på menneskets stamtre. Det var i 2008 at forskere nærmest snublet over et en beinrest etter henne i den sibirske Denisovahulen i Altai-fjellene. Her hadde hun altså sitt bosted for 40.000 år siden, i en verden der neandertalerne fortsatt var den dominerende europeiske menneskerasen.

Urtidsmennesker

Så langt vet vi ikke så mye mer enn dette om hvem denisovanerne var. Funnene i hulen begrenser seg til X-kvinnens lillefinger, en jeksel fra et annet medlem av denne menneskerasen, noen beinredskaper og et polert armbånd. Det siste tyder på at denisovanerne var et avansert og oppfinnsomt folk, som, i likhet med neandertalerne, endatil likte å pynte seg. De var definitivt mennesker. DNA-analyser av de sparsomme funnene viser slektskap med folk fra øygruppen Melanesia (inkludert Ny-Guinea) i Stillehavet. Max Planck-forskerne tror derfor at denisovanerne en gang levde spredt over store deler av Øst-Asia.

Vi er alle afrikanere

Arven etter neandertalerne er større. Kartleggingen av deres DNA viser altså at deler av deres genmateriale finnes i alle nålevende

mennesker, bort sett fra afrikanere. Det siste er et paradoks i seg selv. Hele den menneskelige evolusjonshistorien fant sted i Afrika, og det er også her vi fortsatt finner våre aller nærmeste slektninger (sjimpansen, bonobo og gorillaen). Etter at vi forlot det afrikanske kontinentet, kolonisererte vi alle andre tenkelige steder på vår vidstrakte klode. Uten noensinne å se oss tilbake. Og neandertaleren? De siste sporene etter dette urfolket er bare 25.000 år gamle, og ble funnet i Gorhamhulen i Gibraltar-klippen - med utsikt over til det tapte afrikanske kontinent. ●

TUNGVEKTER: Rekonstruert skelett av neandertaler, basert på beinfragmenter fra en rekke ulike funn

Menneskets fire millioner år lange reise

- Moderne vitenskap mener at sjimpansen og underarten bonobo er våre to nærmeste evolusjonære slektninger.

- Adskillelsen mellom vår utviklingslinje og sjimpansens skal ha skjedd for rundt 4,1 millioner år siden.

- En teori er at dette har sammenheng med dannelsen av den østlige delen av Riftdalen, som deler Afrika på langs. De store afrikanske skogene ligger fort-

satt på vestsiden av denne kløften, savannelandskapet på østsiden.

- Typisk nok er sjimpansens og gorillaens viktigste områder ennå i skogene, mens de eldste sporene etter menneskets forfedre er funnet langs den 6000 kilometer lange riften.

- Eldst er de små australopitekinene, som trolig hadde sterke fellestrekk med moderne sjimpanser og bonoboer.

- For vel 2,4 mill. år siden utviklet de seg til homo habilis («håndverkmennesket»), den første arten som laget og brukte avanserte steinredskaper.

- De eldste sporene etter neste skudd på stammen, homo erectus («det oppreiste mennesket»), er 1,8 mill. år gamle.

- Homo erectus var de første til å bruke ild til å tilberede mat. De utvandret fra Afrika, og spredde seg til store deler av

Asia. Det er også funnet spor etter homo erectus i Spania og Georgia.

- Neandertalerne spredde seg til Europa og Midtøsten for rundt 400.000 år siden.

- Vår art, homo sapiens («det tenkende mennesket»), oppstod i Afrika for rundt 250.000 år siden. Vi utvandret fra Afrika for rundt 80.000 år siden, og har siden spredd oss til alle verdenshjørner.

MENNESKETS UTVIKLING: Hodeskaller fra australopithecus (1), homo erectus (2), neandertaler (3) og moderne menneske (4). ILL: V. P. VOLKOV

Kulturtipset: Verdens eldste kunstverk

«Gardner's Art through the Ages: The Western Perspective» er den lange tittelen på en av de virkelige mursteinene du bør ha i bokhyllen din dersom du er kunstinteressert.

MAGNE FONN HAFSKOR

Det praktfullt illustrerte tobindsverket er ført i pennen av den amerikanske professoren Fred S. Kleiner, og innledes med et kapittel om forhistorisk kunst.

Forfatteren går her direkte til det som må være menneskehetens aller eldste kjente kunstverk: En liten stein med et enten inngravert eller naturlig formet ansikt med tydelige menneskelignende trekk. En av våre forfedre (av arten *Australopithecus*

africanus) brakte denne steinen med seg til hulen sin i Makapansgatdalen i dagens Sør-Afrika, etter å sannsynligvis ha funnet den rundt 32 kilometer unna. Der oppbevarte hun den ved leiet sitt frem til hun døde.

Å se på bildet av denne steinen i dag er å se tre millioner år tilbake i tiden. Hva tenkte dette apemennesket, da hun fant den spesielle steinen? Hvorfor bar hun den med seg hele den lange veien tilbake til hulen? Og hvem var dette kortvokste folket, som søkte ly under klippetaket? De kjente ikke til ilden eller brukte steinredskaper, men de kunne gå på to bein - og hadde kanskje et enkelt språk. Men hadde de evnen til å gjenkjenne et ansikt, gjengitt på overflaten av en liten stein?

Australopithecus blir ofte omtalt som en «avansert sjimpanse», men det er jo et begrep vi like gjerne kan bruke om vår egen art. Tilfeldig eller ikke, denne steinen er begynnelsen på en svært lang historie. Vår historie. ●

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

B.G. AUTO

Autorisert bilverksted

Kokstaddalen 5, 5257 KOKSTAD

DØGNVAKT
HURTIG SERVICE

- Alt i mekaniske reparasjoner
- Alle bilmerker
- EU-kontroll/tilstandsrapport
- Person-/vare-/lastebiler

Åpningstider: Man-fre: 8-20 lør-søn: 10-16
Telefon 55 98 21 80 - Faks 55 98 18 16

MENY DOLVIKEN

Man - fre 09 - 22 (09-20)

- Stor ferskvareavdeling
- Rikt assortert frukt og grønt
- Hyggelige ansatte som er med på å gi en god handleopplevelse

Velkommen
MENY DOLVIKEN

Dolvikv. 36,
5252 Søreidgrend
Telefon: 55 52 62 00

Abbedissen
begravelsesbyrå as

Fyllingsdalen Døgnvakt 55 15 40 90
Åsane Døgnvakt 55 25 31 00

TILLITEN TIL OSS VIL BLI GODT IVARETATT

www.abbedissen.no

KIWI

mini pris

SØREIDE

RAGNHILD THORSHEIM KRISTING
GRAVFERDSHJELPEN AS
Hagerupsvei 32X, 5093 BERGEN

Hele døgnet
Tlf. 55 27 28 29

DEN BESTE TIDEN
ER DEN DU DELER
MED ANDRE

Din leverandør: Steinsvikveien 2, 5251 Søreidgrend

Bestilling 22 22 55 55 - www.peppes.no

Byens Trafikkskole

v/Domkirken

«Vegg i vegg med 5 videregående skoler»

Kontor: 55 31 07 00, kl. 08.30-16.00
Adresse: Kong Oscarsgt. 23, 5017 Bergen
Privat: Rolf Flatholm, 55 99 05 89, 970 78 787

BIL & MC

COOP prix

LETTVINT OG GARANTERT BILLIG

Søreide
Åpent 09.00-22.00
(09.00-20.00)

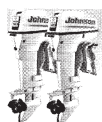
EL-KJEDEN

elfag

Håvardstun Elektriske as

Ytrebygdsveien 237 5258 BLOMSTERDALEN telefon 55 11 47 50

BÅTER
BÅTUTSTYR

Bjordal & Madsen A-S

C.Sundtsgt. 50 - Tlf. 55 90 10 30
Dolviken - Tlf. 55 98 70 70

Fanatorget Blomster

Vakre blomsterhilsener
leveres i hele Bergen

Aurdalslia 12 - 5253 Sandsli - 55 22 65 10

Sandsli Sportssenter

www.sandslisport.no

sykkelbutikk - sykkeverksted - squash - idrettshall - pizzarestaurant

Totto's Gullsmie

Aurdalslia 12
5253 Sandsli

«Livet er mer»

Søreide menighet har drevet trosopplæring i mange år. Men det var først i 2010 vi fikk midler til å arbeide systematisk med dette. Siden har det utviklet seg.

AV HANS JØRGEN MORVIK

Første forpliktelse for menigheten var å lage en Trosopplæringsplan som dekker hele aldersspennet 0-18 år. Den ble godkjent av biskopen i vår, og er nå klar til å settes ut i livet.

- Hvordan ser dette første hele undervisningsåret ut?

Spørsmålet går til Rikke Bergflødt, lærer i Søreide menighet. Hun har hovedansvaret for trosopplæringen.

- Vi begynner nå i august med Skolestartmarkering for de nye første-klassingene. Deretter går det slag i slag utover. Det er meningen at det etter hvert skal komme på plass et tiltak for hvert eneste alderstrinn spredt ut over skoleåret.

Skolestartmarkering

- Skolestartmarkeringen hadde vi også i fjor. I år blir den holdt søndag 19. august på ettermiddag/kveld. Dette er for de som begynner i 1. klasse nå i høst på de tre skolene som ligger innenfor menighetens grenser: Søreide, Aurdalslia og Skranevatnet.

- Hva består markeringen i?

- Alle får en bok som heter «Lag din egen Barnebibel». Den har ikke helt blanke ark...men det er fargestifter til! Vi leser litt, og tegner. Og så snakker vi om forventninger, og ser på skolesekker og penal som elevene har med seg.

- Neste store post på Årshjulet?

- Konfirmantopplegget starter i slutten av august. Her blir det mange – i år også. Men opplegget følger noenlunde samme mal som tidligere år, og bør være godt kjent.

Nytt av året er samlinger for 7-åringene. Det er en videreføring av

skolestartmarkeringen. Her har vi satt av to dager; i oktober og november.

Fleksibel ordning

- De som ikke fikk med seg skolestartmarkeringen i fjor, kan de være med?

- Selvsagt! Det gjelder generelt. Det er ikke slik at man må ha fullført et trinn for å kunne gå videre til neste. Her er alle velkommen på markeringene for det alderstrinnet de tilhører, uansett om de har deltatt tidligere eller ikke.

- Er det andre nye ting nå i høst?

- Egentlig ikke. Bortsett fra at høsttakkefesten – med fokus på 5-åringene – er utvidet fra et opplegg rundt søndagens gudstjeneste, til et større program for hele helgen. Men som det står i faktaboksen – det blir både Lys Våken, Juniorkonfirmanter og juleverksted i løpet av høsten. ●

Trosopplæringen i Søreide

0-år Dåpssamtale og dåp –

Vi ønsker å knytte personlig kontakt med dåpsfamiliene.

0-1 år Babysang – Starter opp 6. September. Vi vil gi et styrket fellesskap barn/foreldre, og gjøre dem fortrolig med kirkerommet.

2 år – Utdeling av 2-års CD, 21. oktober. Alle i alderstrinnet får invitasjon i posten. CD'en deles ut på en familiegudstjeneste.

3 år – Kirken min, våren 2013. Alle 3-åringene får tilsendt boken «Kirken min» i posten sammen med en invitasjon til en 3-års samling i kirken.

4 år – Utdeling av 4-års boken,

21. oktober. Alle i målgruppen får invitasjon i posten. De får også en invitasjon til å begynne i Familiekoret.

5 år – Høsttakkefest, 15-16. september. Alle 5-åringene får invitasjon til å være med å forberede og være med på Høsttakkefest i kirken.

5 år – Juleverksted, 8. desember. Vi vil at barna skal lære juleevangeliet, og at julen er en kristen høytid. Hele menigheten er med, men 5-åringene får invitasjon til juleverkstedet og en samling i forkant.

Livet er mer

TROSOPPLÆRING I SØREIDE KIRKE

Fakta: Kirkens Trosopplæring

I 2003 gjorde Stortinget et historisk vedtak: Alle barn og unge skal få opplæring i troen/livssynet de tilhører. Fra de er født til de er 18 år. Alle trossamfunn får bevilgninger til formålet. Nå ble det ikke bevilget nok midler til at alle menigheter landet over kunne starte opp samtidig. Bevilgningene trappes opp gradvis over tid. Etter flere år med forsøksprosjekter rundt omkring i landet kom hele Fana prosti og dermed også Søreide menighet med i opplegget fra 2010. Som følge av dette ble vi tildelt midler til ca. 150 prosent stilling, og noe driftsmidler til prosjektet.

Rikke Bergflødt er lærer i Søreide menighet og har hovedansvaret for trosopplæringen hos oss.

kirke 2012/13

6 år – Skolestartmarkering, 19. august. Alle 6-åringene inviteres til en markering av skolestart. Vi snakker litt om forventninger, synger litt, og alle får utdelt hver sin «lag din egen barnebibel». Sammen illustrerer vi en av historiene i boken.

7 år – Jesus, min venn, høst 2012. Vi ønsker å følge opp skolestartmarkeringen gjennom to samlinger hvor vi gjennomgår flere av fortellingene i «Lag din egen barnebibel».

8 år – Speiderdag, vår 2013. Fellesskap i friluft.

9 år – Tårnagenter, vår 2013. Alle 9-åringene får invitasjon til å være med å løse spennende mysterier i kirken.

10 år – Juniorkonfirmanter, oppstart 6. desember. I løpet av tiden som junior-konfirmant, lærer barna hvordan de skal bruke Kristuskransen, og hva de forskjellige perlene betyr.

11 år – Lys Våken, 1. desember. Alle 11-åringene får invitasjon til overnatting i kirken. Her skal vi være lys våken for Gud, for hverandre og for jorden vi bor på.

Kontaktliste for høstens aktiviteter i Søreide kirke

Vel møtt til ny sesong etter sommerferien her er liste over aktiviteter du kan bli med på:

BABYSANG – Oppstart 6. september. Kontakt: Eli-Johanne Rønnekleiv, 55 59 71 08. Hver torsdag kl. 1000, er det babysang for foreldre med barn i alderen fra omtrent 1 til 9 måneder.

Det er påmelding til disse samlingene.

BARNEKORET – Status usikker da dette bladet gikk i trykken. Følg med på menighetens hjemmesider. Kontakt: Eli-Johanne Rønnekleiv, 906 53 562

BIBELGRUPPE FOR VOKSNE – oppstart 4. september – kontakt Gerhard Berge, 55 12 14 34. Dette er en åpen samling i kirken første tirsdag i måneden kl. 1930.

CAFE 19 – oppstart 31. august – kontakt Jens Meyer, 411 04 507 Den siste fredagen i måneden er det Café 19 i ungdomslokalene nedenfor kirken. Dette er en klubb for barn/ungdommer i 5. – 7. klasse.

DIAKONATET – første møte i høst er menighetskvelden tirsdag 11. september – kontakt Bjørg R. Tharaldsen, 55 13 31 14. Den andre tirsdagen i måneden, kl. 1900, samles Diakonaten i kirken. Dette er en samling for dem som er opptatt av omsorgsarbeid.

ELDRETRIM – oppstart 21. august. – kontakt Mary Dolvik, 55 12 01 61. Hver tirsdag kl. 1100 samles Eldretrimmen i Søreide kirke. Dette er en samling med trim for eldre og sosialt samvær.

FAMILIEKORET – kontakt Ingjerd Aarseth, tlf. 952 30 514

HJERTEROM – oppstart 30. august. – kontakt menighets-

kontoret, 55 59 71 84. Hver torsdag er det åpen kirke med servering av vaffer og kaffe. Vi samles fra kl. 1100, og avslutter med en andakt i kirkerommet.

JUBILATE – oppstart 13. august – kontakt Per Eriksen, 922 91 720 Mandager i ulike uke kl. 19.30 over Jubilate i Søreide kirke. Dette er et kor for voksne.

KRIK – kontakt Lars Martin Hol, 55 59 71 06. Vi har to KRIK-grupper i Søreide. Begge trener onsdager fra kl. 2000 til 2100 på Sandsli sportssenter. Den ene gruppe er for ungdomsskoleelever og den andre er for voksne.

LOKALHISTORISK FORUM – oppstart 15. september - kontakt Einar Birkeland, 55 12 11 12. Dette er et forum for alle med interesse for lokalhistorien og utviklingen på Søreide, og finner sted i kirken en onsdag i måneden kl. 1930.

SØNDAGSSKOLEN – kontakt Kjersti Bjørndal, 930 48 483 Under den vanlige gudstjenesten i Søreide kirke kl. 1100, er det søndagsskole (unntatt i skoleferier og ved familiegudstjenester). Opplegget er variert og passer til forskjellige aldersgrupper.

SØREIDE UNGE VOKSNE – kontakt Lars Martin Hol, tlf. 55 59 71 06

TENSING – 5. september – kontakt Elise Pisani, 958 27 957. Ten Sing er for ungdom i alderen 13 år og oppover. De over i Søreide kirke hver onsdag fra kl. 1800.

Hvem-hva-hvor i Søreide menighet Menighetskontorets telefonid: man -fre 08-14. www.soreidekirke.no

Menighetskontoret
Tlf. 55 59 71 00
soreide.menighet@bergen.kirken.no

Sokneprest Hans Jørgen Morvik
55 59 71 02 – 463 47 163
hans.morvik@bergen.kirken.no

Menighetsprest Lars Martin Hol
Telefon 55 59 71 06 – 996 03 671
lars.martin.hol@bergen.kirken.no

Kapellan Sindre Skeie
Telefon 55 59 71 01 – 951 23 978
sindre.skeie@bergen.kirken.no

Kantor Eli-Johanne Rønnekleiv
Telefon 55 59 71 08 – 906 53 562
eli.johanne.ronnekleiv@bergen.kirken.no

Kirketjener Ann Kristin Hovland
Telefon 454 16 158
ann.kristin.hovland@bergen.kirken.no

Menighetspedagog
Rikke W. Bergflødt
Telefon 55 59 71 04 – 928 96 886
rikke.bergflodt@bergen.kirken.no

Menighetskonsulent
Elisabeth R. Andersen
Telefon 55 59 71 84 – 951 51 968
elisabeth.andersen@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder
Trond Ueland
Telefon 55 10 20 09
ueland@live.no

Søreide menighetsbarnehage
Styrer Eirik Hjortland
Telefon 55 59 78 25
Soreide.menighetsbhg@bkkf.no

Menighetskalender

døpte

- 20.05. Sara Hope
Emilie Hope
Tuva Urdal Hofstad
Molly Falck-Olsen
Pauline Flåten Nygaard
27.05. Trym Moberg Waage
Marius Eikrem Klepp
03.06. Savannah Xavier Grøtthe
10.06. Ulrik Huseklepp Børve
Christian Ekanger Risa
Theodor S. Johansen
Milian Eide Brevik
Jenny Berge Budal
17.06. Selia Ådnanes Vevle
Frida Lovise Vetaas
Georg Aas Opheim
Sondre Ebbesvik Vernøy
24.06. Kristoffer J. Kråkenes
Henrik Torvund Gjelsvik
01.07. Eirik Jøsok Felle
5.07. Othilie Bergsvik
22.07. Marie Jensen
29.07. Sofie Rocha Opdal
Tara L. Bernhoft
Bjarne Stafseth
05.08. Kornelia M. Losnedal-Hag
Mali G. Bjørkelund
David Roksvaag
Petter Dahle Grøsvik
12.08. Sondre Bruvold Klokkeide
Even Økland
Sander Mittet Skage
Oskar Magnus Sortland
Haldorsen

vigde

- 26.05. Marianne Garmannslund
og Ståle Foss
14.07. Tone Rasmussen og
Daniel Kristiansen
29.07. Hildegunn Lerudsmoen
og Mats Michelsen
Bernhoft

døde

- 14.05. Anders Strømme
30.05. Paul Atle Holm
04.06. Widar Hammersland
06.06. Else Gehring Jacobsen
23.06. Gunnhild Grimstad
25.06. Olav Ekeland
29.06. Rolv Hopen
30.06. Christina Hesthamar
Igelkjøn

gudstjenester

**Søndag 2. september –
Vingårdssøndagen**
11.00 - Høymesse v/Hans
Jørgen Morvik. Dåp. Natverd.
Takkoffer til menighetsarbeidet.
Søndagsskole/Søndagsring.

**Søndag 9. september –
15. søndag i treenighetstiden**
11.00 - Høymesse v/Sindre
Skeie. Dåp og natverd. Takkoffer
til menighetsarbeidet.
Søndagsskole/søndagsring.

**Søndag 16. september –
16. søndag i treenighetstiden**
11.00 – Høsttakkefest v/Sindre
Skeie. Dåp, natverd. Offer til
menighetsarb. Menighetsbarne-
hagen og 5-åringer deltar.

**Søndag 23.09. –
17. søndag i treenighetstiden**
11.00 – Høymesse v/Hans
Jørgen Morvik. Dåp og natverd.
Takkoffer til menighetsarbeidet.
Søndagsskole/Søndagsring.

**Søndag 30. september –
18. søndag i treenighetstiden**
11.00 – Høymesse v/Lars Martin

Hol. Eldres kirkesøndag. Dåp og
natverd. Takkoffer til Diakona-
tet. Søndagsskole/Søndagsring.

**Søndag 7. oktober –
19. søndag i treenighetstiden**
11.00 -Høymesse v/Sindre Skeie.
Dåp og natverd. Takkoffer til
menighetsarbeidet.
Høstferie – ikke søndagsskole/
søndagsring

**Søndag 14. oktober –
20. søndag i treenighetstiden**
11.00 – Høymesse v/Hans
Jørgen Morvik. Dåp og natverd.
Takkoffer til Menighetens
misjonsprosjekt. Høstferie –
ikke søndagsskole/søndagsring.

kalender

- Tor 30/8:** 11.00 Hjerterom
Fre 31/8: 19.00 Café 19
Tirs 4/9: 11.00 Eldretrimmen
11.00 Andakt Søreide
Seniorsenter
19.30 Bibelgruppen
Ons 5/9 18.00 TenSing
20.00 KRIK
Tor 6/9 10.00 Babysang
11.00 Hjerterom
Man 10/9 19.30 Jubilate
Tir 11/9 19.30 «Snakk sant
om livet» v/
Martin Elholm
Ons 12/9 18.00 TenSing
20.00 KRIK
Tors 13/9 10.00 Babysang
11.00 Hjerterom
16.30 Konfirmant-
undervisning
Lør 15/9 11.00 Høstsamling
for 5-åringer

- Søn 16/9** 13.00 Menighets-
møte
Eldretrimmen
Tirs 18/9 11.00
Ons 19/9 18.00 TenSing
19.30 Lokalhistorisk
Forum
20.00 KRIK
Tor 20/9 10.00 Babysang
11.00 Hjerterom
11.30 Andakt på
Søreide
Seniorsenter
Man 24/9 19.30 Jubilate
Tirs 25/9 11.00 Eldretrim
19.00 Menighets-
rådsmøte
Ons 26/9 18.00 TenSing
20.00 KRIK
Tor 27/9 10.00 Babysang
11.00 Hjerterom
Fre 28/9 19.00 Café 19
Man 1/10 19.30 Jubilate
Tir 2/10 11.00 Andakt på
Søreide
seniorsenter
11.00 Eldretrim
19.30 Bibelgruppen
Ons 3/10 18.00 TenSing
20.00 KRIK
Tors 4/10 10.00 Babysang
11.00 Hjerterom
16.30 Konfirmant-
undervisning
19.00 Konsert med
Jubilate og
Bergen Musik
Corps
Man 8/10 19.30 Jubilate
Tir 9/10 11.00 Eldretrim
19.00 Diakonater